
Den Boer Groenprojecten

---

www.denboergroen.nl

Voortgangsrapportage CO2 prestatieladder 2016

auteur(s) Marco Vermeulen, Jan den Boer, Larissa den Boer
datum 29 maart 2016
status Definitief

Inhoudsopgave

1	INLEIDING EN VERANTWOORDING.....	3
1.1.	BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	3
1.2.	MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD Ondernemen	3
1.3.	BASISJAAR EN RAPPORTAGE	3
1.4.	AFBAKENING	4
1.5.	UITSLUITINGEN.....	4
2	INVALSHOEK A	5
2.1.	DIRECTE EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	5
2.1.1.	<i>Berekende GHG emissies</i>	5
2.1.2.	<i>Opmerkingen</i>	5
2.2.	TOEKOMST.....	5
2.3.	SIGNIFICANTE VERANDERINGEN	6
2.4.	KWANTIFICERINGSMETHODEN	7
2.5.	PROJECTEN MET GUNNINGSVOORDEEL.....	7
3	INVALSHOEK B	8
3.1.	DOELSTELLINGEN.....	8
3.2.	SUBDOELSTELLINGEN.....	8
3.3.	KRITISCHE PRESTATIE INDICATOREN.....	13
3.3.1.	<i>KPI's subdoelstelling kantoren</i>	13
3.3.2.	<i>KPI's subdoelstelling benzine</i>	13
3.3.3.	<i>KPI's subdoelstelling diesel</i>	13
4	INVALSHOEK C	14
4.1.	COMMUNICATIEPLAN.....	14
4.2.	WEBSITE.....	15
4.2.1.	<i>Tekstuele informatie</i>	15
4.2.2.	<i>Gedeelde documenten</i>	15
4.3.	OVERZICHT BELANGHEBBENDEN	16
4.4.	MEDIA.....	16
4.5.	INTERNE COMMUNICATIE	16
4.5.1.	<i>Medewerkersbijeenkomsten</i>	17
4.6.	EXTERNE COMMUNICATIE.....	17
4.6.1.	<i>Actieve deelname in werkgroepen</i>	17
4.7.	GESPREKKEN MET OVERHEIDSORGANEN	17
4.8.	UITVOERING.....	18
4.8.1.	<i>Doelstellingen en beleid</i>	18
4.8.2.	<i>Verantwoordelijkheden</i>	18
4.9.	STUURCYCLUS	19
5	INVALSHOEK D	21
5.1.	BETROKKENEN.....	21
5.2.	ONDERZOEK NAAR SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	22
5.2.1.	<i>Initiatieven besproken in het management</i>	23
5.2.2.	<i>Keuze voor actieve deelname</i>	23
5.2.3.	<i>Voortgang</i>	23
5.3.	ACTIEVE DEELNAME INITIATIEF	23
5.3.1.	<i>Stichting Stimular</i>	23
5.3.2.	<i>Duruzame leverancier</i>	24
5.4.	BETREFFENDE EISEN	24
5.4.1.	<i>Voortgang initiatieven</i>	25
5.4.2.	<i>Continuering initiatieven</i>	25
5.5.	BUDGETOVERZICHT INITIATIEVEN.....	25

1 Inleiding en verantwoording

Den Boer Groenprojecten levert (direct en/of indirect) producten en diensten aan de overheid. Sinds 1 december 2009 hanteert ProRail de door haar zelf ontwikkelde CO₂-prestatieladder bij het selecteren van haar leveranciers. Rijkswaterstaat hanteert de CO₂-Prestatieladder vanaf 1 januari 2013 op alle Grond-Weg- en Waterbouw aanbestedingen. Met deze CO₂-prestatieladder worden leveranciers uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂ uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning van een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent 4 invalshoeken:

- Inzicht (het opstellen van een onomstreden CO₂ footprint volgens de ISO 14064-1 norm).
- CO₂ reductie (de ambitie van het bedrijf om de uitstoot te verminderen).
- Transparantie (de wijze waarop een bedrijf intern en extern communiceert over haar CO₂ footprint en reductiedoelstellingen).
- Deelname aan initiatieven (in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in 5 niveaus, hoe hoger het niveau per invalshoek, hoe meer punten het bedrijf kan vergaren en uiteindelijk des te meer gunningvoordeel het bedrijf ontvangt. Een certificerende instantie zal de activiteiten beoordelen en het niveau van het CO₂ bewust-certificaat te bepalen. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle onderdelen A t/m D van de ladder.

In dit rapport wordt de voortgang van Den Boer Groenprojecten over 2015 besproken. De CO₂ voetafdruk geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG emissies. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies met een verdeling naar directe en indirecte GHG emissies (respectievelijk scope 1 en scope 2).

1.1. Beschrijving van de organisatie

J.L. den Boer kwam in 1979 van de land en tuinbouwschool en is gaan werken bij de gemeente Rotterdam. Tien jaar lang is J.L. den Boer hier werkzaam geweest en in de begin periode ontstond een sterke drang een onderneming te starten. Na tien jaar waren deze gevoelens wat weggeëbd en is J.L. den Boer het bedrijfsleven ingegaan. Tijdens deze periode kwam het ondernemersgevoel echter weer sterk naar boven wat resulteerde in een VOF in 1996. In 2003 is besloten verder te gaan als de eenmanszaak Den Boer Groentechnieken. In de periode tot aan eind 2004 is het personeelsbestand uitgebreid tot zo'n acht medewerkers en beschikken zij over een modern wagen en machinepark.

De werkzaamheden omvatten vooral het aanleggen, onderhouden en renoveren van tuinen, plantsoenen en sportvelden alsmede het rooien, snoeien (ver)planten van bomen in opdracht van gemeenten en bedrijven. Ook in de particuliere sector is Den Boer Groenprojecten actief, met name op het gebied van de aanleg van tuinen.

1.2. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

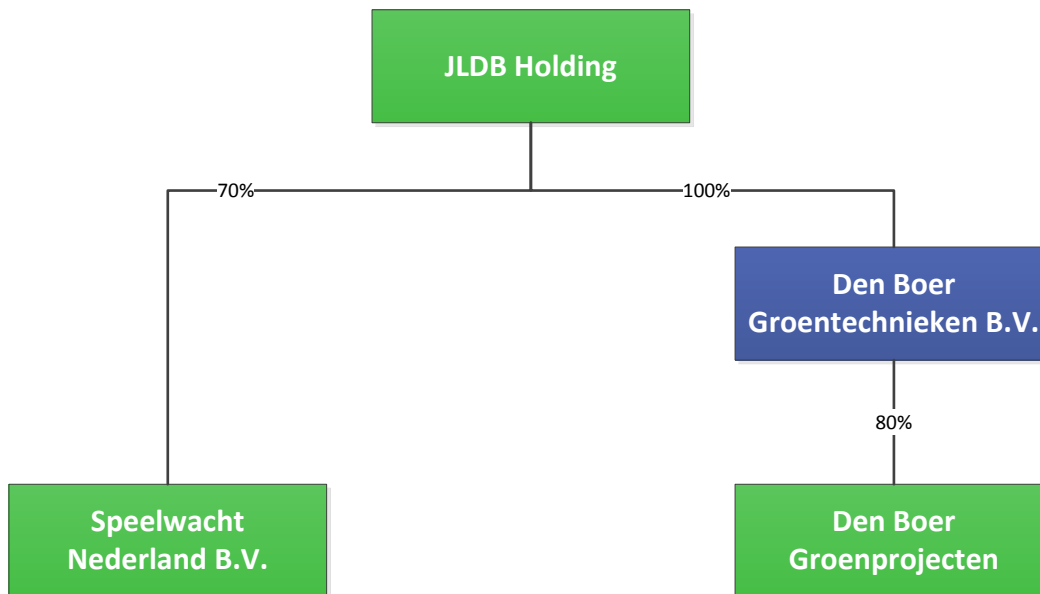
Dit staat bij ons hoog in het vaandel. Verantwoord omgaan met ruimte, grond en hulpstoffen. Zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken van materialen. Zorg voor mens en milieu. Sinds 2014 zijn wij ook gecertificeerd door EBN Certification voor de MVO Wijzer.

1.3. Basisjaar en rapportage

Voor Den Boer Groenprojecten is dit de tweede maal dat een emissie-inventaris volgens het GHG-protocol wordt opgesteld. Dit rapport betreft het jaar 2015. Doordat de emissiefactoren zijn aangepast is besloten de CO uitstoot van 2014 opnieuw te berekenen zodat deze als referentiejaar gehanteerd kan blijven.

1.4. Afbakening

In hoofdstuk 3 van het GHG protocol worden twee methodes beschreven waarop de “organizational boundary” kan worden bepaald, de aandelen methode (equity share approach) en de aansturingmethode (control approach). Onderstaand wordt de juridische entiteit genoemd die als boundary geldt voor het berekenen van de CO₂-footprint van Den Boer Groenprojecten en Speelwacht B.V., de bijbehorende CO₂-reductiedoelstellingen en ook als naam zal worden gebruikt op het CO₂-bewust certificaat.

Dat wil zeggen dat alle werkzaamheden die Den Boer Groenprojecten verricht, zoals ook ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder de naam Den Boer Groenprojecten alsmede van de zusteronderneming Speelwacht Nederland BV. De daarbij behorende CO₂-uitstoot zal als input worden gebruikt voor het berekenen van de CO₂-footprint. Onderstaand volgt verdere toelichting op deze boundary volgens de aandelen methode;

- Den Boer Groenprojecten heeft alleen aandelen van het eigen bedrijf;
- Den Boer Groenprojecten is geen onderdeel van een joint venture;
- Den Boer Groenprojecten heeft geen samenwerking met andere bedrijven waarvan zij ook aandelen bezit;
- Den Boer Groenprojecten heeft geen franchise activiteiten;
- Den Boer Groenprojecten is A-leverancier van Speelwacht Nederland BV;
- Den Boer Groenprojecten is geen A-leverancier die tevens concern-aanbieder is.

1.5. Uitsluitingen

In deze inventarisatie van CO₂-emissies zijn verder geen activiteiten uitgesloten, uitgezonderd de verbruiken als gevolg van:

- airco's (hier is nog geen koudemiddel bijgevuld);
- smeerolieën (er is een overzicht gemaakt van smeerolieën. Deze zijn over het algemeen BIO logisch waardoor er geen CO₂ uitstoot is. Overige olieën worden dusdanig weinig gebruikt dat dit niet relevant is)

Betreffende verbruiken zijn dusdanig laag dat deze ten aanzien van de totale CO₂ emissie niet relevant zijn (< 0,5 %)

2 INVALSHOEK A

2.1. Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG emissies toegelicht.

2.1.1. Berekende GHG emissies

De directe en indirecte GHG emissie van Den Boer Groenprojecten zijn weergegeven in tabel 1.

2.1.2. Opmerkingen

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Den Boer Groenprojecten in 2015. Er heeft geen broeikasgasverwijdering of compensatie plaats gevonden bij Den Boer Groenprojecten en er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG protocol. Binnen Den Boer Groenprojecten zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO2 footprint hebben dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO2 footprint.

Vanaf het derde kwartaal van 2015 ontbreekt er data van de eigen tankinstallatie. Dit komt omdat er een nieuw meetsysteem op is gezet. Na de aanpassing konden de gegevens niet meer per machine worden uitgelezen. Daarom is besloten 1 getal te nemen.

2.2. Toekomst

De emissie in het onderstaand overzicht is vastgesteld voor het jaar 2015. De verwachting is dat deze emissie in het komende jaar, 2016, niet aan grote verandering onderhevig zal zijn omdat het aantal FTE en het aantal projecten nagenoeg gelijk zal blijven.

Wel zal, gezien de doelstellingen van Den Boer Groenprojecten, de CO2 uitstoot in 2020 als volgt gereduceerd zijn:

- Verbruik benzine 8%
- Verbruik diesel 10%
- Elektriciteitsverbruik 2%

2.3. Significante veranderingen

Dit rapport betreft het jaar 2015. Het jaar 2014 is gecorrigeerd op basis van de nieuwe emissiefactoren.

Scope 1	2014*	2015	Vershil
	KG CO2	KG CO2	
Brandstoffen			
Aardgas voor verwarming	3.201	2.724	-14,9%
Mobiele werktuigen			
Wagenpark diesel	305.556	382.568	+25,2%
Machines diesel (zie wagenpark)	0	0	
Wagenpark benzine	10.567	10.352	-2,0%
Machines benzine	13.668	13.584	-0,6%
LPG	0	1.523	
Totaal scope 1	332.993	410.752	+23,4%
Scope 2			
Elektriciteit			
Elektraverbruik - grijs	4.859	4.912	+1,1%
Totaal scope 2	4.859	4.912	+1,1%
Totaal scope 1 & 2	337.852	415.664	+18,9%
Aantal FTE	31	43	+38,7%
Aantal ingeleende FTE	11	20	+81,8%
CO2 per FTE	8044	6641	-17,4%

Tabel 1

* Gecorrigeerd op basis van nieuwe emissiefactoren

Bovenstaande cijfers laten een aantal opmerkelijke dalingen en stijgingen zien. De uitstoot mbt aardgas is met 15% gedaald. Dit komt deels door de warme winter en deels door meer bewustzijn binnen de organisatie.

Het brandstofverbruik is fors toegenomen. Dit is verklaarbaar doordat de organisatie flink gegroeid is, er meer werk verricht is en dus meer machines zijn gebruikt. Als we het aantal FTE delen door de hoeveelheid CO uitstoot dan is het totaal met 17% gedaald. Hieruit kunnen we afleiden dat we als organisatie de goede weg in zijn geslagen.

2.4. Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂ uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Den Boer Groenprojecten op maat gemaakt model.

In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂ uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. Voor de inventarisatie van de CO₂ uitstoot van Den Boer Groenprojecten over het jaar 2015 zijn de emissiefactoren van <http://co2emissiefactoren.nl/>. In het energie meetplan van Den Boer Groenprojecten wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waardes. Nagenoeg alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂ footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering.

2.5. Projecten met gunningsvoordeel

Van komende, lopende en opgeleverde projecten waarop gunningsvoordeel is verkregen in relatie tot de CO₂-prestatieladder, wordt de CO₂-emissie gerapporteerd en geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan worden reductiedoelstellingen en –maatregelen vastgesteld, welke integraal worden opgenomen in de verschillende plannen en rapportages.

Komende projecten (aanbestedings -/gunningsfase)

- Geen

Lopende projecten (uitvoeringsfase)

- Integraal onderhoudscontract Krimpen ad IJssel
- Gemeente Rotterdam

Opgeleverde projecten (nazorgfase)

- Geen

3 INVALSHOEK B

In dit document worden de scope 1 & 2 CO2 reductiedoelstelling van Den Boer Groenprojecten gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO2 footprint opgesteld voor scope 1 & 2 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Onderstaand worden de doelstellingen gepresenteerd. In hoofdstuk 3.2 worden deze doelstellingen opgesplitst in subdoelstellingen. Alle maatregelen die worden getroffen om deze subdoelstelling te behalen worden hier genoemd. De doelstellingen zijn opgesteld in over met, en goedkeuring van, het management. De (sub)doelstellingen en maatregelen worden elk jaar gereviewed.

3.1. Doelstellingen

Scope 1 & 2 doelstellingen Den Boer Groenprojecten.

Den Boer Groenprojecten wil in 2020 ten opzichte van 2014 10% minder CO2 uitstoten.*

*Deze doelstellingen zijn gerelateerd aan het aantal FTE en omzet.

3.2. Subdoelstellingen

Elke doelstelling wordt in dit hoofdstuk verder gespecificeerd. Tevens wordt er eenmaal per half jaar een review uitgevoerd m.b.t. de CO2- reductiedoelstellingen. Tijdens deze half jaarlijkse audits worden alle genoemde maatregelen gecheckt aan de hand van constatering en Kritische Prestatie Indicatoren. Dit document beschrijft deze review over 2015. Laatste review dateert van 29 maart 2016 door Jan en Larissa den Boer.

Subdoelstelling	Maatregelen	Verantw	Middelen	KPI	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 20-04-2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 22/10/2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 29/03/2016
Den Boer Groenprojecten reduceert het energieverbruik per 31-12-2020 van kantoren met 2,0% tov 2014	Actie 1: Economische haalbaarheids- en definitieonderzoek groene stroom uitvoeren	Jan den Boer	Nazoeken op internet en budget vrijmaken.	Per 31/12/2015 groene stroom afnemen	Diverse offertes worden opgevraagd. Op dit moment nog geen keuze gemaakt.	Er kan geen gebruik worden gemaakt van groene energie omdat we te weinig verbruik hebben..	-
	Actie 2: Ideeënbus maken en ophangen zodat medewerkers ideeën kunnen bespreken.	Jan den Boer	Budget wordt waar nodig vrijgemaakt en middels kennisdelingsoverleg worden zaken besproken	5 tal ideeën in de ideeënbus per 31/6/2015 Medewerkers stimuleren meer ideeën in de bus te doen. In 31/12/2016 een 5 tal ideeën.	De ideeënbus is gemaakt en tijdens kennisdeling is besproken dat medewerkers ideeën kunnen aandragen. Tevens is in het management besproken welke besparingen mogelijk uitgevoerd kunnen worden op 03-03-2015	Ideeënbus is opgehangen. Er zijn nog geen concrete ideeën	Ideeënbus is opgehangen. Er zijn nog geen concrete ideeën
	Actie 3: Elkaar herinneren en controleren op bewust omgaan met energie	Iedereen	Tijd	Minimaal 2 bijeenkomsten mbt bewustzijn uitvoeren.	Er zijn diverse kennisdelingen geweest waardoor medewerkers continu gewezen worden op belang.	Er zijn diverse kennisdelingen geweest waardoor medewerkers continu gewezen worden op belang.	Er zijn diverse kennisdelingen geweest waardoor medewerkers continu gewezen worden op belang.

Subdoelstelling	Maatregelen	Verantw	Middelen	KPI	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 20-04-2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 22/10/2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 29/03/2016
Den Boer Groenprojecten reduceert het benzineverbruik per 31-12-2020 met 8% tov 2014	Actie 1: Personeel in bezit van een groot rijbewijs de cursus 'Het Nieuwe Rijden' laten volgen;	Jan den Boer	Budget wordt vrijgemaakt en medewerkers worden ingepland	In 2015 cursus laten volgen. Begin 2016 de instructiefilm HNR laten zien	Alle medewerkers met groot-rijbewijs en een aantal andere medewerkers worden geïnventariseerd en eind 2015 ingepland.	Niet behaald cursus is nog niet uitgevoerd.	Cursus en film nog niet uitgevoerd.
	Actie 2: Personeel instrueren en controleren op het onnodig stationair draaien;	Jan den Boer	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling	Max 2 opmerkingen op het WPI in 2016	Kennisdeling is gehouden op 27 maart 2015, wordt herhaald Q3 2015, is tevens interne communicatie.	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling	Nog geen opmerkingen
	Actie 3: Personeel instrueren en controleren op het niet lang warm draaien;	Jan den Boer	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling	Max 2 opmerkingen op het WPI in 2016	Kennisdeling is gehouden op 27 maart 2015, wordt herhaald Q3 2015, is tevens interne communicatie.	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling	Nog geen opmerkingen
	Actie 4: Verbruik van de autos controleren. Verwachting 1% reductie per 31-12-2017.	Jan den Boer	Toevoegen middel aan olie tbv lager verbruik	In 2016 verbruik analyseren.	Op dit moment wordt het getest op de auto van Vincent. Vooralsnog lijkt het verbruik terug te lopen van 5.6 naar 5.4 gemiddeld. Dit is echter over een korte periode en men moet het nog afwachten.		Nog geen correcte data.

Subdoelstelling	Maatregelen	Verantw	Middelen	KPI	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 20-04-2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 22/10/2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 29/03/2016
	Actie 5: Bij vervanging materieel optie elektrisch overwegen	Jan den Boer		Verwachting 5% reductie per 31-12-2020 door meerdere elektrische machines/ autos	Er zijn diverse machines vervangen voor elektrische	Er zijn diverse machines vervangen voor elektrische	Er zijn diverse machines vervangen voor elektrische. Er zijn nog geen elektrische autos aangeschaft.
Den Boer Groenprojecten reduceert het dieselverbruik per 31-12-2020 met 10% tov 2014	Actie 1: Personeel instrueren en controleren op het onnodig stationair draaien;	Jan den Boer	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling		Kennisdeling is gehouden op 27-03-2015, wordt herhaald Q4 2015, is tevens interne communicatie.	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling
	Actie 2: Personeel instrueren en controleren op het niet lang warm draaien;	Jan den Boer	Onderwerp opnemen in agenda kennisdeling		Kennisdeling is gehouden op 27-03-2015, wordt herhaald Q4 2015, is tevens interne communicatie.	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling	Nog niet specifiek besproken tijdens kennisdeling
	Actie 3: Meten van het verbruik en veel verbruikende machines aanpakken	Jan den Boer		Door efficiëntere rijroutes, carpoolen etc 3% reductie per 31-12-2017	Medewerkers tanken alleen nog met de tag en worden geïnstrueerd dat er bewust wordt getankt met de tag. Dus een auto per tag en machines apart. Tevens worden de gegevens eenmaal per maand uitgelezen.		Het blijkt dat de Belos een verbruik heeft van 100l per dag. Er is onderzocht of deze vervangen kan worden door elektra maar dit is nog niet mogelijk.

Subdoelstelling	Maatregelen	Verantw	Middelen	KPI	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 20-04-2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 22/10/2015	Voortgang uitgevoerde maatregelen d.d. 29/03/2016
	Actie 4: Bij vervanging optie elektrisch overwegen	Jan den Boer		Verwachting 5% reductie per 31-12-2020 door meerdere elektrische auto's In 2016 min. 1 elektrische auto aanschaffen.	Er worden reeds diverse elektrisch aangedreven machines ingezet. Deze zijn echter al in 2014 aangeschaft en reductie is op dit moment nog niet te meten.	Er zijn nog geen machines / autos vervangen tbv elektrische machines/ autos omdat deze nog niet voldoende capaciteit hebben	Er is onderzocht of BELOS vervangen kan worden door elektra maar dit is nog niet mogelijk van wege capaciteit.
	Actie 5: Ander soort diesel te gebruiken (TRAX)	Jan den Boer	Budget	Verwachting 3,7% reductie per 31-12-2017 door gebruik Traxx	Op dit moment wordt nog gebruik gemaakt van de standaard EN590 diesel	Nog niet gebruikt	Nog niet gebruikt

3.3. Kritische prestatie indicatoren

In dit hoofdstuk wordt kwantitatief aangegeven of de voortgang van de reductie in lijn loopt met de targets (gewogen uitstoot).

3.3.1. KPI's subdoelstelling kantoren

Subdoelstelling: Den Boer Groenprojecten reduceert het energieverbruik van kantoren met 2,0% per 31-12-2020			
KPI	Target 2015	Realisatie 31-12-15	Target 2016
Gewogen Elektriciteitsverbruik (in kg CO2)	112,7	78	78

3.3.2. KPI's subdoelstelling benzine

Subdoelstelling: Den Boer Groenprojecten reduceert het benzineverbruik met 8% per 31-12-2020			
KPI	Target 2015	Realisatie 31-12-15	Target 2016
Gewogen benzineverbruik (in kg CO2)	535	380	530

3.3.3. KPI's subdoelstelling diesel

Subdoelstelling: Den Boer Groenprojecten reduceert het dieselverbruik met 10% per 31-12-2020			
KPI	Target 2015	Realisatie 31-12-15	Target 2016
Gewogen dieselverbruik (in kg CO2)	6911	6072	5820

Monitoring middels

- 3.B.2_1 Energiemanagementprogramma
- 3.B.2_2 Energie meetplan 2015-2020

4 INVALSHOEK C

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke momenten wordt gecommuniceerd omtrent het CO2 reductiesysteem van Den Boer Groenprojecten.

4.1. Communicatieplan

Wat?	Wie?	hoe?	Doelgroep	Wanneer?	Waarom?
CO2 footprint	Jan den Boer	Via interne kennisdeling en internetsite	intern	Medio Maart & medio september	CO2-Prestatieladder eis 3.C.2
CO2 footprint	Peter den Boer	Via internetsite	extern	Medio Maart & medio september	CO2-Prestatieladder eis 3.C.2
CO2 reductiedoelstellingen, subdoelstellingen & maatregelen.	Jan den Boer	Via interne kennisdeling en internetsite	intern	Medio Maart & medio september	CO2-Prestatieladder eis 3.C.2
CO2 reductiedoelstellingen, subdoelstellingen & maatregelen.	Peter den Boer	Via internetsite	extern	Medio Maart & medio september	CO2-Prestatieladder eis 3.C.2
Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf.	Jan den Boer	Via interne kennisdeling en internetsite	intern	Medio Maart & medio september	CO2-Prestatieladder eis 3.C.2
Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf.	Peter den Boer	Via internetsite	extern	Medio Maart & medio september	CO2-Prestatieladder eis 3.C.2
CO2 reductietips	Jan den Boer	Via interne kennisdeling en ideenbus	Intern	Medio Maart & medio september	Betrokkenheid medewerkers stimuleren

4.2. Website

Op de website is een dynamische pagina ingericht en deze wordt bijgehouden omtrent het CO2 reductiesysteem van Den Boer Groenprojecten

4.2.1. Tekstuele informatie

Op de apart ingerichte pagina op de website bevindt zich te allen tijde up to date informatie over:

- Het CO2 reductiebeleid;
- De CO2 footprint;
- De CO2 reductiedoelstellingen (en voortgang hiervan);
- De CO2 reductie subdoelstellingen (en voortgang hiervan);
- De CO2 reductie maatregelen (en voortgang hiervan);
- Acties en initiatieven waarvan deelnemer en/of oprichter.

4.2.2. Gedeelde documenten

Tevens bevinden zich op deze pagina te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten (te downloaden als PDF):

- Voortgang rapportage CO2 prestatieladder
  - 3.B.1_1 CO2 reductiedoelstellingen
  - 3.B.1_2 Review CO2 reductiedoelstellingen
  - 3.C.2_1 Communicatieplan CO2 reductiesysteem
  - 1.D.1 en 3.D.1 Sector en keteninitiatief
- 3.B.2_2 Energie meetplan

4.3. Overzicht belanghebbenden

Groep belanghebbenden	Wat betekent deze belanghebbende voor ons bedrijf? Wat is de link met ons CO2-reductiebeleid?
Intern	
Medewerkers	Werken aan energiebesparing en CO2-reductie is een taak van iedere medewerker van het bedrijf. Communicatie is een hulpmiddel voor overdracht van kennis en informatie. Omdat onze organisatie klein is zijn de lijnen kort.
Extern (partners die verbandhouden met de projectenportefeuille, die belang hebben bij de reductie van energie en verbruik en partners om mee samen te werken aan CO2-reductie)	
Klanten, afnemers, opdrachtgevers Leveranciers, onderaannemers Overheden en regelgevers Concurrenten, branchegenoten Directe omgeving locatie	De informatie die extern verstrekt wordt gaat met name over: <ul style="list-style-type: none"> • De CO2-footprint en trends in de CO2- emissie van zowel de gehele bedrijfsvoering, als de projecten. • Doelen, ambities en maatregelen ten aanzien van CO2-reductie. • Doorwerking naar de projecten. • Op welke manier externe belanghebbenden kunnen bijdragen aan de CO2-reductie van ons bedrijf. • Deelname aan initiatieven. • Voortgang en resultaten Wij zullen niet alleen eenzijdig communiceren, maar ook in gesprek gaan met belanghebbenden over onze inspanningen. Eventuele suggesties, opmerkingen en kritiek zijn welkom, aangezien wij daarvan leren. Samen kunnen we bovendien meer bereiken dan alleen.
Media	Via onze website informeren wij onze medewerkers, externe belanghebbenden en andere geïnteresseerden over onze inspanningen op het gebied van CO2-reductie.
Overig	De klanten waar wij de meeste projecten voor uitvoeren (Gemeentes) kennen wij al jaren. Wij spreken hen regelmatig, in het kader van nieuwe of lopende projecten.

4.4. Media

Voor het informeren van de verschillende doelgroepen, worden verschillende media ingezet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen interne en externe communicatie.

4.5. Interne communicatie

Voor interne communicatie gebruikt men volgende media:

- Direct via medewerkers bijeenkomsten.
- Geschreven via berichten op papier en digitaal.

4.5.1. Medewerkersbijeenkomsten

Tijdens de medewerkersbijeenkomsten wordt de CO₂-uitstoot en de voortgang van de doelstellingen als onderdeel besproken en gedeeld met het voltallige personeel. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Elke maand vinden er personeelsbijeenkomsten plaats. Onderwerpen die besproken worden zijn;

1x per half jaar;

- Het geformuleerd energiebeleid.
- De huidige status van de gerealiseerde CO₂-emissie en energieverbruik.
- De geformuleerde doelstellingen op het gebied van energie en CO₂-reductie.
- Voortgang ten opzichte van de doelstellingen.
- Reductiemogelijkheden, zowel bedrijfsbreed als op project- en persoonlijk niveau.
- Projecten die zijn ingezet om reducties te realiseren.
- Trends van energieverbruik en CO₂-uitstoot.

4.6.Externe communicatie

Externe communicatie is afhankelijk van de doelgroep. De volgende media worden onderscheiden:

- Internet (www.denboergroen.nl).
- Actieve deelname en initiatie van werkgroepen.
- Gesprekken met externe belanghebbenden.

4.6.1. Actieve deelname in werkgroepen

Binnen de maatschappelijke omgeving waarin de organisatie opereert, zijn er diverse initiatieven die tot doel hebben de leefbaarheid van de omgeving te verbeteren. Den Boer Groenprojecten participeert in die initiatieven en zorgt door middel van inzet van haar kennis op het gebied van groenvoorzieningen voor een actieve bijdrage in de werkgroepen. Zij communiceert in deze werkgroepen tevens haar eigen resultaten en geeft aan hoe zij beoogt de gestelde doelstellingen te realiseren. Zie verder invalshoek D.

4.7. Gesprekken met overheidsorganen

Er gaan gesprekken plaatsvinden met o.a de onderstaande overheidsorganen:

- Gemeente Krimpen aan den IJssel
- Gemeente Rotterdam

Doelstelling van de gesprekken is:

- Het CO₂-reductiebeleid Den Boer Groenprojecten benoemen en daarbij mogelijkheden in het kader van CO₂-reductie aan te geven.
- Daar waar mogelijk gezamenlijk initiatieven te ontplooiën om te komen tot CO₂-reductie.

4.8. Uitvoering

In dit hoofdstuk wordt de uitvoering van de communicatie beschreven. Verantwoordelijk voor de algehele communicatie is de heer J. den Boer

4.8.1. Doelstellingen en beleid

Een maal per jaar wordt het volgende getoetst en vastgesteld middels een directiebesluit:

- Energiebeleid.
- Energiereductiebeleid.
- CO2-reductie doelstelling

Ieder half jaar wordt de volgende informatie geactualiseerd (verantwoordelijk: KAM- medewerker):

- CO2-prestatieresultaten scope 1 en 2.
- Voortgang resultaten versus doelstellingen.
- Diverse lopende projecten en initiatieven om CO2-uitstoot te reduceren.

4.8.2. Verantwoordelijkheden

Namens Den Boer Groenprojecten is de KAM-medewerker algeheel verantwoordelijk voor het communicatieplan. Dit betekent onder andere dat deze persoon checkt of de termijnen en inhoud worden gerealiseerd.

Intern

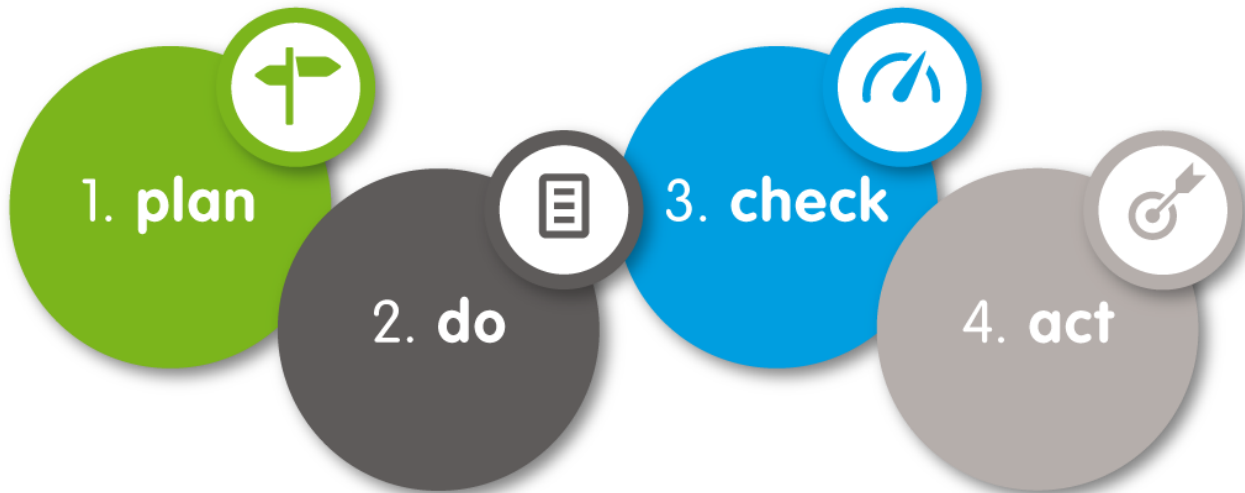
Activiteit	Termijn	Verantwoordelijke
1.1 Medewerkers bijeenkomst CO2 en energie op de agenda	Minimaal half jaarlijks	KAM-medewerker
1.2 Directie overleg CO2 en energie op de agenda	Minimaal jaarlijks	Directie
1.3 Website	Minimaal halfjaarlijkse update	KAM-medewerker

Extern

Activiteit	Termijn	Verantwoordelijke
2.1 Internet (www.denboergroen.nl)	Update halfjaarlijks	KAM-medewerker
2.2 Actieve deelname in werkgroepen Stimular en Duurzame leverancier	2x per jaar.	Directie

4.9. Stuurcyclus

Op onderstaande wijze is de stuurcyclus vastgelegd, zoals deze geldt voor de CO2 prestatieladder binnen Den Boer Groenprojecten

Beleid in CO2 reductie	Opstellen CO2 footprint	Uitvoeren review CO2 reductiedoelstellingen	Directiebeoordeling
CO2 reductiedoelstellingen	Uitvoeren maatregelen	Uitvoeren review CO2 reductiesysteem	Bepalen corrigerende maatregelen
Energiemeetplan	Actieve rol in CO2 reductie initiatief	Uitvoeren interne audit	Co2 reductiemaatregelen bijstellen
CO2 prestatieladder eisen niveau 3	Uitvoeren acties beheer niveau 3		
	Communiceren footprint en doelstellingen		

Op onderstaande wijze zijn de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden vastgelegd binnen Den Boer Groenprojecten in relatie tot de CO2 prestatieladder;

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden matrix inzake CO2 reductie	TVB	Directie	MT	Administratie	CO2	ICT
Omschrijving:						
Bijhouden website	T					X
Bijhouden website	B					X
Interne nieuwsbrief	T				X	
Aanleveren nieuwsberichten	T				X	
Versturen nieuwsberichten	B				X	
Goedkeuren interne communicatie	B	X				
Externe communicatie	T				X	
Goedkeuren externe communicatie	B	X				
Verzamelen gegevens emissie inventaris	T			X		
Opstellen CO2 footprint	T				X	
Opstellen emissie inventaris rapport	T				X	
Accorderen van emissie inventaris	B	X				
Uitvoeren review CO2 reductie systeem	T				X	
Bepalen CO2 reductie doelstellingen	T				X	
Accorderen van doelstellingen	B	X				
Bepalen CO2 reductie maatregelen	T		X			
Uitvoeren energie audit	T				X	
Up-to-date houden energie meetplan	T				X	
Voldoen aan eisen opdrachtgever inzake MVO	V	X				
Realiseren CO2 reductiedoelstellingen	V	X	X			
Voldoen aan ISO 14064-1	V				X	
Deelname aan sector initiatieven	V	X				
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	V				X	
Implementatie energie meetplan	V				X	
Voldoende commitment management	V		X			
Rapporteren aan management	B				X	

5 Invalshoek D

Het terugbrengen van CO₂-emissies gaat verder dan alleen onze eigen bedrijfsvoering. Samen met de sector en zelfs in onze keten kunnen verdere CO₂-reducerende maatregelen getroffen worden. Den Boer Groenprojecten levert hieraan graag een actieve bijdrage door deel te nemen aan dergelijk sector- en keteninitiatieven.

Den Boer Groenprojecten investeert in samenwerking, het delen van eigen kennis en daar waar mogelijk maken wij gebruik van kennis die elders is ontwikkeld.

Dit document beschrijft de lopende initiatieven waaraan wij deelnemen. Dat kan een door een ander bedrijf opgestart innovatieproject voor CO₂-reductie zijn, maar wij kunnen ook overwegen om een eigen initiatief te starten. Ook worden initiatieven ontplooid door brancheverenigingen of kennisinstituten.

Wij hebben eerst een inventarisatie gemaakt van de mogelijke initiatieven die relevant kunnen zijn voor ons bedrijf. Deze initiatieven dienen in ieder geval in belangrijke mate verband te houden met onze projectenportefeuille. Vervolgens is een keuze gemaakt.

5.1. Betrokkenen

Bij de totstandkoming van dit document zijn betrokken:

- J.L Den Boer, directeur
- L Den Boer, CO₂ verantwoordelijke
- M. Vermeulen, adviseur

5.2. Onderzoek naar sector- en keteninitiatieven

In dit hoofdstuk wordt aangetoond dat Den Boer Groenprojecten op de hoogte is van sector en/of keteninitiatieven op het gebied van CO2 reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.

Enkele relevante bestaande initiatieven zijn:

- **Toepassen innoverende processen en producten**
Innovatieve werkmethode die de belasting voor mens en milieu zo veel mogelijk beperken en een duidelijke bijdrage leveren aan milieudoelstellingen.
- **Het Nieuwe Rijden**
Het Nieuwe Rijden is een initiatief om het brandstofverbruik te reduceren en zodoende de CO2 uitstoot.
- **Brandstofbesparing**
Reductie van het brandstofverbruik en daarmee ook de CO2 –productie door gebruik van speciale brandstof.
- **Duurzame Leverancier**
De Duurzame Leverancier is een initiatief gericht op het stimuleren en faciliteren van een duurzame bedrijfsvoering. De initiatiefnemers zijn Strukton, Grontmij, Movares en Antea Group.

De Duurzame Leverancier biedt onder meer:

- platform voor bedrijven (en overheden) die zich duurzaam willen profileren;
- Klankbordbijeenkomsten en keteninitiatieven met verschillende thema's;
- transparantie-index (database) met duurzame bedrijven;
- duurzame bedrijfsvoeringscan (MVO/CO2/Innovatie);
- database met CO2-footprints van bedrijven;
- de Carbon berekentool, een CO2-footprint tool volgens het GHG-protocol.
- **“Sturen op CO2” (Cumela Nederland)**
Cumela Nederland organiseert “Sturen op CO2”: twee bijeenkomsten per jaar waarbij de deelnemers uitgebreid informatie met elkaar uitwisselen, studiemateriaal inzake CO-reductie ontvangen en gratis toegang hebben tot een speciaal telefonisch spreekuur over het thema. Tevens worden de onderwerpen dusdanig gekozen dat ook de invalshoeken A, B en C van de norm aan bod komen.
- **Stichting Stimular**
Stimular biedt:
  - Uitgebreide kennis van de CO2-Prestatieladder, we hebben meer dan 100 bedrijven cursus gegeven en/of begeleid.
  - Deskundig in berekenen van CO2-emissies, we zijn initiatiefnemer in het met zoveel mogelijk partijen gebruiken van dezelfde CO2-emissiefactoren.
  - Deskundig in reductiemaatregelen, we ontwikkelen besparingstips voor onze website DuurzaamMKB.nl, bedrijfsdoorlichtingen en mobiliteitsscans;
  - Initiatiefnemer van de Green Deal CO2-emissiefactoren en berekeningsinstrumenten;
  - Regelmatig contact met SKAO (beheerder CO2-Prestatieladder) en certificerende instanties over de certificeringspraktijk.

5.2.1. Initiatieven besproken in het management

Het onderzoek naar de verschillende initiatieven is binnen in het managementteam besproken. Tijdens dit overleg is de keuze gemaakt om actief deel te nemen aan het volgende initiatief:

- Stichting Stimular
- Duurzame leverancier

5.2.2. Keuze voor actieve deelname

Er is juist voor deze initiatieven gekozen omdat deze initiatieven bredere zijn dan onze eigen sector waardoor we breed kunnen kijken naar goede oplossingen, verbeterpunten en reductiemogelijkheden.

5.2.3. Voortgang

In 2015 zijn er 2 bijeenkomsten gevolgd en zijn de resultaten van deze bijeenkomst met de medewerkers besproken. Ook in 2016 zullen er weer bijeenkomsten gevolgd gaan worden.

5.3. Actieve deelname initiatief

Dit hoofdstuk beschrijft de actieve deelname van Den Boer Groenprojecten aan initiatief Duurzame leverancier en Stichting Stimular. Deze actieve deelname is conform eisen van de CO2-Prestatieladder 3.0

5.3.1. Stichting Stimular

Stimular is gericht op kleinere MKB-bedrijven en kantoororganisaties die duurzaam willen ondernemen.

Uniek is de database met ruim 500 besparingstips waarin 39 branches gericht kunnen zoeken. De 165 wegwijzer-items zijn streng geselecteerd op praktische bruikbaarheid voor kleinere MKB-bedrijven en kantoororganisaties. Onze 265 supporters uit het MKB laten zien hoe zij aan Duurzaam Ondernemen werken.

De hoofddoelstelling is om de eigen CO2 uitstoot te kennen, het bewustzijn te verhogen en meerdere reële doelstellingen met betrekking tot reductie op te stellen in de komende jaren.

Dit initiatief helpt bij het realiseren van de beleidsdoelstelling om emissies van onze bedrijfsvoering te reduceren.

De rol van Den Boer Groenprojecten hierin is dat wij deelnemen aan de workshops van Stimular.

Dhr. J. Den Boer zal actief deelnemen aan de bijeenkomsten van Stimular en de overige medewerkers hier ad hoc over informeren.

Voorlopig is een budget bepaald op € 1.500,- voor de geplande activiteiten. Gedurende de voortgang van het initiatief kan dit worden bijgesteld.

5.3.2. Duurzame leverancier

Duurzame leverancier staat voor een duurzame bedrijfsvoering. Het initiatief ondersteunt leveranciers om duurzaamheid concreet en aantoonbaar te maken. Dit is een platform voor organisaties die investeren in duurzaamheid en een duurzame bedrijfsvoering. Dit initiatief sluit dan ook goed aan bij het beleid en de visie van Den Boer Groenprojecten op het gebied van duurzaam ondernemen.

Duurzameleverancier.nl is een platform voor organisaties die investeren in duurzaamheid en een duurzame bedrijfsvoering. Een bedrijfsvoering waarbij milieuverantwoord wordt gehandeld en innovatieve methoden worden ontwikkeld, om milieubelasting te verminderen. Duurzaam inkopen en voldoen aan duurzame eisen van opdrachtgevers hoort daar ook bij.

De voornaamste reden tot actieve deelname aan dit initiatief is dat het beleid van Den Boer Groenprojecten erop is gericht om duurzaam te ondernemen. Dit initiatief is een aanvulling op de reeds lopende onderwerpen om duurzame bedrijfsvoering verder te ontwikkelen.

Den Boer Groenprojecten wil investeren in duurzaamheid. Daarbij richten wij ons op een duurzame bedrijfsvoering en treffen wij maatregelen om het bewustzijn van duurzaamheid onder de aandacht te brengen bij onze medewerkers.

Dhr. J. Den Boer zal actief deelnemen aan bijeenkomsten van Duurzame Leverancier.

Met deelname aan dit initiatief kan Den Boer Groenprojecten in de toekomst zijn voordeel behalen op het gebied van EMVI scores bij aanbestedingen. Daarnaast heeft dit initiatief als gevolg dat wij onze CO2 uitstoot kennen en deze reduceren om vervolgens een duurzamere onderneming te worden.

Voorlopig is een budget bepaald op € 1.500,= voor de geplande activiteiten. Gedurende de voortgang van het initiatief kan dit worden bijgesteld.

5.4. Betreffende eisen

De invalshoek D "Deelname aan initiatieven" dient te voldoen aan de eisen conform niveau 3 op de CO2 prestatieladder 3.0. Een eis die hierbij behoort betreft eis 3.D.1 "Actieve deelname aan minimaal één sector of keten initiatief op het gebied van CO2 reductie". Om dit aan te tonen dient er een actieve deelname te zijn door middel van aantoonbare deelname in werkgroepen, het publieke uitdragen van het initiatief en/of het aanleveren van informatie aan het initiatief.

Hieronder volgt een overzicht van de hiervoor genoemde initiatieven met een beschrijving van de bijbehorende aspecten.

Initiatief	Deelname werkgroep	Publiekelijk uitgedragen	Informatie aanleveren
Stimular	Voor dit initiatief is de intentie om de bijeenkomst van Stimular bij te wonen.	De opgedane kennis en grotere bewustwording tijdens kennisdeling bespreken	Tijdens de bijeenkomsten zullen wij onze ervaringen delen en informatie aandragen omtrent ons reductiebeleid en maatregelen en de resultaten hiervan.

Duurzame leverancier	Voor dit initiatief is de intentie om de bijeenkomst van Duurzame leverancier bij te wonen.	De opgedane kennis en grotere bewustwording tijdens kennisdeling bespreken	Tijdens de bijeenkomsten zullen wij onze ervaringen delen en informatie aandragen omtrent ons reductiebeleid en maatregelen en de resultaten hiervan.
----------------------	---	--	---

5.4.1. Voortgang initiatieven

Aan beide initiatieven is actief deelgenomen door Den Boer. Enerzijds door dhr V. Pfeifer en anderzijds door dhr. J. den Boer. Uitkomsten zijn besproken met management en met medewerkers.

5.4.2. Continuering initiatieven

Den Boer Groenprojecten zal in 2016 beide initiatieven vervolgen om verdere reductiemogelijkheden te onderzoeken.

5.5. Budgetoverzicht initiatieven

Voor de hiervoor genoemde initiatieven Stimular en Duurzame Leverancier heeft Den Boer Groenprojecten wederom een budget vrijgemaakt.

Voor het initiatief "Stimular" is een budget vrijgemaakt van € 1.500,00. Er zal voornamelijk kosten worden gemaakt door de deelnames aan de bijeenkomsten, de voorbereiding hierop en de uitwerking van de opgedane kennis na de bijeenkomsten.

Voor het initiatief "Duurzame Leverancier" is een budget vrijgemaakt van € 1.500,00. Er zal voornamelijk kosten worden gemaakt door de deelnames aan de bijeenkomsten, de voorbereiding hierop en de uitwerking van de opgedane kennis na de bijeenkomsten.

Totaalbudget voor de initiatieven komt hiermee op € 3.000,00.